

Sygn. akt IV U 421/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2024 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 kwietnia 2024 roku w Sieradzu

odwołania L. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

z dnia 16.08.2023 r. Nr (...)

w sprawie L. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

o rekompensatę

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 421/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 16.08.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. przyznał L. G. emeryturę od 1.07.2023r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek, odmawiając prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach, z uwagi na niespełnienie przesłanki 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

Nie podzielając powyższej decyzji w/w złożyła odwołanie, wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do rekompensaty. Podnosiła, że od 1995r. została przeniesiona do pracowni EEG Szpitala (...) w S., z użyciem systemu komputerowego, wyposażonego w monitor kineskopowy, który szczególnie obciąża narząd wzroku.

W odpowiedzi organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania argumentując, że na wymagany staż pracy w szczególnych warunkach w/w udowodniła 8 lat, 5 m-cy, 27 dni.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

L. G. urodziła się (...), technik elektroradiologii, techniki medycyny.

W okresie od 20.09.1984 – 8.05.1990, 30.07.1991 – 31.10.1995, L. G. wykonywała pracę w szczególnych warunkach w Szpitalu (...) w S. jako technik elektroradiologii, starszy technik elektroradiologii, wykonując pracę w narażeniu na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300 000MHz w strefie zagrożenia. W 1995r., wnioskodawczyni została przeniesiona do nowo powstałej pracowni EEG, wyposażonej w monitory kineskopowe. To był nowoczesny aparat na tamte czasy. L.

G. zajmowała się prowadzeniem diagnostyki w pracowni EEG z użyciem cyfrowego aparatu EEG, wykonywała badania EEG. Praca wnioskodawczynie polegała na przygotowaniu pacjenta do badania, przeprowadzeniu badania, zakładaniu i zdejmowaniu elektrod, archiwizowaniu badań, opisywaniu każdego badania oraz cyfrowym zapisaniu badań. Odwołująca po przyjęciu na badanie, zakładała czepek, zakłada pacjentowi elektrody, przyciemniała światło. Pacjent jest wtedy bardziej zrelaksowany, a nie spięty. W trakcie badania, wnioskodawczynie patrzyła w ekran starego typu, z tyłu zabudowany, kineskopowy. Odwołująca przeprowadzała od 6 do 10 badań w ciągu dnia. W trakcie zapisu trzeba było obserwować cały czas zapis czynności, łącznie z obserwowaniem stanu pacjenta. Po założeniu elektrod, należało poinformować pacjenta o przebiegu badania i uruchomić zapis. Technik podczas pracy siedzi przy monitorze, musi on obserwować pacjenta pod kątem ewentualnego zachowania. Zapis po wykonaniu jest przeważnie archiwizowany i opisany w celu klinicznej archiwizacji. Po badaniu wnioskodawczynie zwalniała pacjenta, myła elektrody i przygotowywała do następnego badania Technik musi przejść kurs elcefalograficzny. Poza zakłóceniami, technik zwraca uwagę na pacjenta, czy nie dzieje się z nim coś niepokojącego. Standardowe badanie powinno trwać 20 minut. Technik musi czuwać nad zapisem i pacjentem, musi obserwować korelacje kliniczne. W poradni był jeden technik pracujący w wymiarze pełnego etatu.

Od 2000r., wnioskodawczynie uprosiła dyrekcję o osłonę na monitor. Cały czas miała przekrwione, zażawione oczy, wystąpiła wtedy o osłonę i okulary. Od 2005r., odwołująca została przeniesiona do rentgena (**zeznania wnioskodawczynie, zeznania świadka D. L. - na nagraniu CD – 00:07:49 – 00:34:17 k. 53/akta sprawy; akta osobowe**).

W dniu 26.07.2023r., L. G. złożyła w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek/akta ZUS**).

Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy zaliczył do szczególnych warunków 8 lat, 5 miesięcy i 27 dni od 20.09.1984 – 31.10.1995, z wyłączeniem okresów nieskładkowych (**wykaz okresów zatrudnienia k. 15/akta sprawy**).

Decyzją z 16.08.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. przyznał L. G. emeryturę od 1.07.2023r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek, odmawiając prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach, z uwagi na niespełnienie przesłanki 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach (**decyzja k. / akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Fakty dotyczące zatrudnienia i charakterystyki pracy wnioskodawczynie w okresie od listopada 1995 – stycznia 2005, Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawczynie, zeznań świadka D. L., którym dał wiarę. W poczet materiału Sąd przyjął także akta osobowe skarżącej z okresu jej pracy w (...) Szpitalu (...) w S..

W świetle materiału dowodowego, w ocenie Sądu, brak podstaw do uzupełnienia stażu pracy wnioskodawczynie w szczególnych warunkach do brakujących 15 lat. Zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom odwołującej, praca którą wykonywała od listopada 1995 – stycznia 2005, nie kwalifikuje się do zaliczenia jako praca w szczególnych warunkach, zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 5 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 2 pkt 5 ustawy z 9.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017r., poz. 644 ze zm.), rekompensata - odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeąda prawa do emerytury pomostowej.

Jak wynika z art. 21 cyt. ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący

co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. W taki sposób istotę rekompensaty określa zresztą sam ustawodawca, definiując ją w art. 2 pkt 5 ustawy o e. p.

Definicję pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uprawniającą do wcześniejszej emerytury z tytułu reguluje art. 32 ustawy emerytalno – rentowej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z §3 i §4 cyt. rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli łącznie spełnia warunki: mężczyzna jeżeli osiągnął wiek 60 lat, ma wymagany „okres zatrudnienia” 25 lat, w tym przepracował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach, to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy, w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze (por. wyrok SN z 1.06.2010r., II UK 21/10, wyrok SA we Wrocławiu z 16.02.2012r., III AUa 1797/11).

Postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni nie spełniła spornej przesłanki 15 – letniego zatrudnienia w szczególnych warunkach w rozumieniu cyt. przepisów.

W ocenie Sądu, brak podstaw do uznania, że w spornym okresie, charakter wykonywanej przez wnioskodawczynię pracy, kwalifikuje się do zaliczenia zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 5 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Należy zwrócić uwagę, że w odpowiedzi na prośbę odwołującej skierowaną do pracodawcy o wydanie świadectwa pracy w szczególnych warunkach dot. okresu zatrudnienia w Pracowni EEG, pracodawca odmówił wydania takiego dokumentu. W piśmie tym pracodawca wskazał, że praca wnioskodawczyni na stanowisku starszego technika elektroradiologii, polegająca na m. in. posługiwaniu się komputerem – nie była pracą przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, szczególnie obciążającą narząd wzroku i wymagającą precyzyjnego widzenia. Ponadto stanowisko technika elektroradiologii, nie jest tożsame z pracą na stanowisku operatora elektronicznych monitorów ekranowych, a nadto odwołująca nie wykonywała pracy przy monitorze komputera w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem miała także obowiązki o innym charakterze. W świetle materiału dowodowego, należy zgodzić się z powyższą oceną charakteru pracy odwołującej i jednoznacznie stwierdzić, że od 1.11.1995r., nie wykonywała ona wyłącznie w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązków przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, kwalifikowanej jako praca w szczególnych warunkach. Zwrócić należy uwagę na zeznania świadka D. L., który wskazał także na inne czynności, które wykonywała wnioskodawczyni. W trakcie prowadzonej diagnostyki w pracowni EEG, wnioskodawczyni najpierw przygotowywała pacjenta do badania, tj., zakładała mu czepek, zakładała elektrody zakładała i zdejmowała elektrody. Po założeniu elektrod, należało poinformować pacjenta o przebiegu badania i uruchomić zapis. W trakcie zapisu trzeba było obserwować cały czas zapis czynności, łącznie z obserwowaniem stanu pacjenta. Po wykonaniu badania, wnioskodawczyni archiwizowała zapis. Po badaniu wnioskodawczyni zwalniała pacjenta, myła elektrody i przygotowywała do następnego badania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.